

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 26 sierpnia 1998 r.

w sprawie szczegółowych zasad zatrudniania skazanych.

Na podstawie art. 129 § 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. — Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557 i Nr 160, poz. 1083) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) zasady zatrudniania odpłatnego skazanych oraz dokumentowania okresów zatrudnienia,
- 2) zasady wynagradzania skazanych zatrudnionych odpłatnie na podstawie skierowania do pracy,
- 3) zasady udzielania skazanym zwolnień od pracy lub urlopów wypoczynkowych,
- 4) zasady usprawiedliwiania okresów niewykonywania pracy przez skazanych.

§ 2. Artykuły powołane w rozporządzeniu bez bliższego określenia oznaczają artykuły ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. — Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557 i Nr 160, poz. 1083).

Rozdział 1

Zasady zatrudniania odpłatnego skazanych oraz dokumentowanie okresów zatrudnienia

§ 3. 1. Na wniosek skazanego dyrektor zakładu karnego, w formie pisemnej, określa warunki zatrudnienia na podstawie umowy o pracę lub wykonywania pracy zarobkowej na własny rachunek.

2. Wniosek skazanego powinien zawierać potwierdzenie przez pracodawcę zamiaru zawarcia umowy o pracę, a w razie pracy zarobkowej na własny rachunek — aktualne zaświadczenie o prowadzeniu określonej działalności.

§ 4. 1. Pisemna akceptacja warunków zatrudnienia przez skazanego, a w razie umowy o pracę także przez pracodawcę, jest podstawą wyrażenia przez dyrektora zakładu karnego zgody na zatrudnienie na podstawie umowy o pracę lub na wykonywanie pracy zarobkowej na własny rachunek.

2. Zgoda dotyczy zatrudnienia u konkretnego pracodawcy lub, w razie pracy zarobkowej na własny rachunek, prowadzenia ściśle określonej działalności i obowiązuje w okresie przebywania skazanego w zakładzie karnym, w którym została udzielona.

3. Nieprzestrzeganie przez skazanego lub pracodawcę warunków zatrudnienia, określonych przez dyrektora zakładu karnego, stanowi podstawę cofnięcia zgody. O cofnięciu zgody powiadamia się pisemnie skazanego i pracodawcę.

4. Dyrektor zakładu karnego może cofnąć zgodę na zatrudnienie na podstawie umowy o pracę lub na wykonywanie pracy zarobkowej na własny rachunek z przyczyn związanych z funkcjonowaniem zakładu karnego, a zwłaszcza z jego bezpieczeństwem. O cofnięciu zgody powiadamia się pisemnie skazanego, a w razie umowy o pracę — także pracodawcę.

§ 5. Wynagrodzenie za pracę skazanego zatrudnionego na podstawie umowy o pracę pracodawca przekazuje do zakładu karnego, w którym skazany przebywa, w terminie do 10 każdego miesiąca za miesiąc poprzedni.

§ 6. Dochód skazanego z tytułu wykonywania pracy zarobkowej na własny rachunek lub zatrudnienia na innej podstawie prawnej niż skierowanie do pracy albo umowy o pracę przekazuje się do zakładu karnego, w którym skazany przebywa.

§ 7. Skazani mogą być zatrudnieni:

- 1) przy pracach porządkowych oraz pomocniczych na rzecz aresztów śledczych, zakładów karnych i innych jednostek organizacyjnych Służby Więziennej,
- 2) w warsztatach usługowych lub produkcyjnych prowadzonych przez jednostki organizacyjne Służby Więziennej,
- 3) w przywieszonych zakładach pracy,
- 4) u innych przedsiębiorców, osób fizycznych, w tym również w ramach produkcji nakładczej, prowadzonej na terenie aresztów śledczych i zakładów karnych.

§ 8. Dyrektor zakładu karnego kieruje skazanego do zatrudnienia w oparciu o:

- 1) wykaz stanowisk skazanych zatrudnionych przy pracach porządkowych oraz pomocniczych, a także w warsztatach usługowych lub produkcyjnych, sporządzany przez jednostki organizacyjne Służby Więziennej,
- 2) umowę o zatrudnienie skazanych w przypadkach określonych w § 7 pkt 3 i 4.

§ 9. Zatrudniający skazanych jest obowiązany:

- 1) dostarczyć zakładowi karnemu obowiązujące u niego przepisy dotyczące zatrudnienia, zwłaszcza w zakresie czasu pracy i wynagradzania, oraz informować o dokonanych w nich zmianach,
- 2) niezwłocznie po zatrudnieniu przestać do zakładu karnego potwierdzenie zatrudnienia skazanego, określające stanowisko i przyznaną stawkę wynagrodzenia wraz z dodatkami,
- 3) informować zakład karny o przypadkach negatywnego zachowania skazanego.

§ 10. Zatrudniający skazanego na podstawie skierowania do pracy może wnioskować o zmianę miejsca i rodzaju jego pracy lub o wycofanie skazanego z zatrudnienia. Wnioski te powinny być szczegółowo uzasadnione.

§ 11. Dyrektor zakładu karnego ma obowiązek informowania zatrudniającego o zmianach sytuacji skazanego mającej wpływ na zatrudnienie oraz prawo wstrzymania zatrudnienia lub rozwiązania umowy o zatrudnienie z powodu nieprzestrzegania przez zatrudniającego skazanych warunków tego zatrudnienia.

§ 12. Zakład karny, niezależnie od przepisów obowiązujących w tym zakresie podmiot zatrudniający skazanego, prowadzi dokumentację zatrudnienia odpłatnego.

§ 13. 1. Skazanemu lub uprawnionym podmiotom wydaje się, na ich wniosek, zaświadczenie o zatrudnieniu w czasie pobytu w zakładzie karnym.

2. W zaświadczeniu należy określić w szczególności rodzaje i okresy zatrudnienia oraz wysokość otrzymanego wynagrodzenia.

3. Zaświadczenie należy wydać skazanemu z urzędu, najpóźniej w dniu zwolnienia z zakładu karnego, a jeżeli jest to niemożliwe, przestać niezwłocznie po zwolnieniu na adres podany przez skazanego.

4. Przepisy ust. 1—3 nie naruszają obowiązku wydania świadectwa pracy określonego w odrębnych przepisach.

Rozdział 2

Zasady wynagradzania skazanych zatrudnionych odpłatnie na podstawie skierowania do pracy

§ 14. Wynagrodzenie skazanego za pracę ustala się według zasad wynagradzania pracowników za pracę tego rodzaju, którą wykonuje skazany, obowiązujących u zatrudniającego skazanego.

§ 15. Wynagrodzenie przysługuje skazanemu za faktycznie wykonaną pracę, proporcjonalnie do przepracowanego czasu pracy lub wykonywanej miesięcznej normy pracy.

§ 16. Za czas niewykonywania pracy skazanemu wynagrodzenie nie przysługuje. Skazanemu przysługuje wynagrodzenie za czas niewykonywania pracy jedynie w przypadku, gdy był gotów do jej wykonania, a doznał przeszkód z przyczyn dotyczących zatrudniającego.

§ 17. Zatrudniający może na czas przestoju powierzyć skazanemu, za zgodą dyrektora zakładu karnego, inną odpowiednią pracę, za której wykonanie przysługuje wynagrodzenie przewidziane za tę pracę. Przepisy § 14 i 15 stosuje się odpowiednio.

§ 18. Skazanemu przysługuje wynagrodzenie za czas przestoju spowodowanego warunkami atmosferycznymi jedynie w przypadku, gdy stanowią tak postanowienia umowy o zatrudnienie skazanych.

§ 19. Skazanemu zatrudnionemu odpłatnie przy pracach porządkowych oraz pomocniczych wynagrodzenie za czas przestoju nie przysługuje.

§ 20. Skazanemu zatrudnionemu przy pracach porządkowych oraz pomocniczych, a także w warsztatach usługowych i produkcyjnych prowadzonych przez jednostki organizacyjne Służby Więziennej, przysługuje dodatkowe wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych i nocnych na zasadach i w wysokości określonych w przepisach Kodeksu pracy.

§ 21. Zatrudniający przekazuje do zakładu karnego listę płac skazanych, wraz z środkami na wynagrodzenia za pracę, w terminie określonym w umowie o zatrudnienie, nie później jednak niż do 10 dnia każdego miesiąca za miesiąc poprzedni.

§ 22. Ustala się tabelę wynagrodzeń zasadniczych dla stanowisk pracy skazanych zatrudnionych przy pra-

cach porządkowych oraz pomocniczych wykonywanych odpłatnie na rzecz jednostek organizacyjnych Służby Więziennej, stanowiącą załącznik nr 1 do rozporządzenia.

§ 23. Skazanym zatrudnionym przy pracach porządkowych oraz pomocniczych wykonywanych odpłatnie na rzecz jednostek organizacyjnych Służby Więziennej przysługuje dodatkowe wynagrodzenie roczne według zasad określonych dla pracowników jednostek sfery budżetowej.

§ 24. 1. Skazanym zatrudnionym przy pracach porządkowych oraz pomocniczych wykonywanych odpłatnie na rzecz jednostek organizacyjnych Służby Więziennej przysługuje, za każdą godzinę pracy wykonywanej w warunkach szkodliwych dla zdrowia, szczególnie uciążliwych lub niebezpiecznych, dodatek w wysokości:

- 1) przy pierwszym stopniu szkodliwości dla zdrowia lub szczególnej uciążliwości — do 10%,
- 2) przy drugim stopniu szkodliwości dla zdrowia lub szczególnej uciążliwości — do 12%,
- 3) przy trzecim stopniu szkodliwości dla zdrowia lub szczególnej uciążliwości oraz przy pracach szczególnie niebezpiecznych — do 15%

minimalnej godzinowej stawki wynagrodzenia zasadniczego.

2. Ustala się minimalną godzinową stawkę wynagrodzenia zasadniczego w wysokości wynikającej z podzielenia najniższego wynagrodzenia za pracę pracowników, zwanego dalej „najniższym wynagrodzeniem”, przez liczbę godzin przypadających do przepracowania w danym miesiącu.

3. Zasady przyznawania i wypłacania dodatku, o którym mowa w ust. 1, określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

Rozdział 3

Zasady udzielania skazanym zwolnień od pracy lub urlopów wypoczynkowych

§ 25. Skazany nie może zrzec się prawa do zwolnienia od pracy.

§ 26. Dyrektor zakładu karnego przy skierowaniu skazanego do pracy powiadamia zatrudniającego o przewidywanym terminie nabycia prawa do zwolnienia od pracy.

§ 27. 1. Roczny okres nieprzerwanej pracy, wymagany do uzyskania prawa do kolejnego zwolnienia od pracy, biegnie od dnia następującego po dniu jego uzyskania, bez względu na faktyczny termin jego wykorzystania.

2. Przerwy w pracy, trwające łącznie w ciągu roku pracy nie dłużej niż 60 dni kalendarzowych, nie zawi-

nione przez skazanego, nie powodują przerwania okresu, o którym mowa w ust. 1.

3. Okresu przerw, o których mowa w ust. 2, nie wlicza się do okresu pracy wymaganego do nabycia prawa do zwolnienia od pracy.

4. W razie przerwy w zatrudnieniu zawinionej przez skazanego lub trwającej łącznie dłużej niż 60 dni kalendarzowych w roku pracy, okres łącznej nieprzerwanej pracy biegnie od dnia ponownego zatrudnienia.

§ 28. Zmiana miejsca pracy lub zakładu karnego nie pozbawia skazanego prawa do zwolnienia od pracy.

§ 29. Zwolnienia od pracy udziela skazanemu dyrektor zakładu karnego niezwłocznie po uzyskaniu przez niego prawa. Na wniosek zatrudniającego, za zgodą dyrektora zakładu karnego, zwolnienie od pracy może być udzielone w terminie późniejszym, nie później jednak niż w ciągu 60 dni kalendarzowych od dnia uzyskania do niego prawa.

§ 30. Na wniosek skazanego, za zgodą dyrektora zakładu karnego i zatrudniającego, zwolnienie od pracy może być udzielone, przy czym pełne wykorzystanie zwolnienia od pracy musi nastąpić nie później niż w terminie 60 dni licząc od dnia uzyskania prawa, a jedna część zwolnienia powinna obejmować nie mniej niż 5 dni roboczych.

§ 31. 1. Do okresu zwolnienia od pracy nie wlicza się dni usprawiedliwionego niewykonywania pracy, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Zwolnienia od pracy można udzielić skazanemu, w szczególności w okresie korzystania z przepustki udzielonej na podstawie art. 91 pkt 7 lub art. 92 pkt 9, zezwolenia na widzenie bez dozoru, poza obrębem zakładu karnego, udzielonego na podstawie art. 138 § 1 pkt 7, zezwolenia na opuszczenie zakładu karnego udzielonego na podstawie art. 138 § 1 pkt 8 lub art. 165 § 2.

§ 32. Zwolnienia od pracy lub jego części, nie wykorzystanego z przyczyn, o których mowa w § 40, udziela się bezpośrednio po ich ustaniu. O przesunięciu terminu zwolnienia od pracy dyrektor zakładu karnego powiadamia zatrudniającego.

§ 33. Wynagrodzenie za okres zwolnienia od pracy oblicza i przekazuje do zakładu karnego zatrudniający, u którego skazany nabył prawo do zwolnienia, w terminie określonym dla przekazania list płac skazanych i środków na wynagrodzenia za pracę.

§ 34. Za nie wykorzystane w całości lub części zwolnienie od pracy z zachowaniem prawa do wynagrodzenia skazanemu przysługuje ekwiwalent pieniężny, niezależnie od przyczyn jego niewykorzystania.

§ 35. W razie gdy skazany został wycofany z zatrudnienia po uzyskaniu prawa do zwolnienia od pracy, za-

trudniający przekazuje ekwiwalent pieniężny do zakładu karnego niezwłocznie po wycofaniu.

§ 36. Wysokość wynagrodzenia za okres zwolnienia od pracy oraz wysokość ekwiwalentu pieniężnego za nie wykorzystane zwolnienie od pracy z zachowaniem prawa do wynagrodzenia oblicza się na zasadach ogólnych dotyczących pracowniczych urlopów wypoczynkowych.

§ 37. Skazanemu zatrudnionemu przy pracach porządkowych oraz pomocniczych wykonywanych na rzecz jednostek organizacyjnych Służby Więziennej lub za prace porządkowe na rzecz samorządu terytorialnego, w wymiarze nie przekraczającym 60 godzin miesięcznie, zwolnienie od pracy nie przysługuje.

§ 38. Urlopu wypoczynkowego przysługującego skazanemu zatrudnionemu na podstawie umowy o pracę udziela pracodawca. O urlopie wypoczynkowym pracodawca powiadamia dyrektora zakładu karnego najpóźniej w terminie 14 dni przed jego planowanym rozpoczęciem.

§ 39. 1. Wynagrodzenie za okres urlopu wypoczynkowego pracodawca przekazuje do zakładu karnego w terminie określonym w § 5.

2. W razie niewykorzystania w całości lub w części przysługującego skazanemu urlopu wypoczynkowego, pracodawca przekazuje do zakładu karnego ekwiwalent pieniężny za ten urlop niezwłocznie po ustaniu zatrudnienia.

Rozdział 4

Zasady usprawiedliwiania okresów niewykonywania pracy przez skazanych

§ 40. Przyczynami usprawiedliwiającymi niewykonywanie przez skazanego pracy są:

- 1) choroba,
- 2) udział w czynnościach procesowych,
- 3) korzystanie z przepustki, zezwolenia na widzenie bez dozoru, poza obrębem zakładu karnego, zezwolenia na opuszczenie zakładu karnego,
- 4) inne przyczyny związane z funkcjonowaniem zakładu karnego.

§ 41. O przyczynach niewykonywania przez skazanego pracy dyrektor zakładu karnego niezwłocznie powiadamia zatrudniającego.

Rozdział 5

Przepis końcowy

§ 42. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 września 1998 r.

Minister Sprawiedliwości: *H. Suchocka*

Załączniki do rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 sierpnia 1998 r. (poz. 727)

Załącznik nr 1

TABELA
WYNAGRODZEŃ ZASADNICZYCH DLA STANOWISK PRACY SKAZANYCH ZATRUDNIONYCH PRZY PRACACH
PORZĄDKOWYCH ORAZ POMOCNICZYCH WYKONYWANYCH
NA RZECZ JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH SŁUŻBY WIĘZIENNEJ

Grupa stanowiskowa	Nazwa stanowiska	Miesięczne wynagrodzenie zasadnicze
I	Pracownik transportu, pracownik gospodarczy (sprzątający, pomoc w pralni itp.), pomoc magazyniera, pomoc kucharza, pomoc palacza i inne stanowiska nie wymagające kwalifikacji zawodowych	100%—120% najniższego wynagrodzenia
II	Bibliotekarz, pracownik radiowęzła, pomoc medyczna, pomoc biurowa	100%—130% najniższego wynagrodzenia
III	Rolnik, hodowca zwierząt, ogrodnik. Obsługa urządzeń pralniczych, palacz c.o. Kwalifikowane prace robotnicze wymagające dyplomu czeladnika lub świadectwa ukończenia kursu albo równorzędne w zawodach: fryzjer, szewc, krawiec, introligator, kucharz, masarz, stołowy, ciastowy, elektryk, hydraulik, tapicer, spawacz, tokarz, ślusarz, frezer, mechanik samochodowy i innych	100%—140% najniższego wynagrodzenia
IV	Stanowiska robotnicze wymagające kwalifikacji mistrza w zawodzie (samodzielne prace wysoko kwalifikowane)	100%—150% najniższego wynagrodzenia

Załącznik nr 2

ZASADY PRYZNAWANIA I WYPŁACANIA DODATKU ZA PRACĘ WYKONYWANĄ W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA, SZCZEGÓLNIE UCIAŹLIWYCH LUB NIEBEZPIECZNYCH

1. Do pierwszego stopnia szkodliwości dla zdrowia lub szczególnej uciążliwości zalicza się prace wykonywane:

- 1) w pomieszczeniach, w których konieczne jest stałe stosowanie sztucznego oświetlenia,
- 2) w warunkach narażenia na promieniowanie ultrafioletowe lub podczerwone,
- 3) w pomieszczeniach zamkniętych, w których ze względów technologicznych utrzymuje się stale temperatura efektywna powyżej 25°C lub poniżej 10°C,
- 4) w warunkach narażenia na działanie pyłów nie wywołujących zwióknienia tkanki płucnej,
- 5) w warunkach narażenia na działanie substancji toksycznych nie kumulujących się w organizmie,

6) w mokrym środowisku o względnej wilgotności powietrza 80%, w błocie lub bezpośrednim kontakcie z wodą.

2. Do drugiego stopnia szkodliwości dla zdrowia lub szczególnej uciążliwości zalicza się prace wykonywane:

- 1) w pomieszczeniach specjalnych zagłębionych i półzagłębionych obwałowanych, w warunkach niewłaściwej wentylacji i sztucznego oświetlenia,
- 2) w warunkach narażenia na działanie substancji toksycznych kumulujących się w organizmie,
- 3) w warunkach narażenia na szkodliwe działanie miejscowej wibracji (np. używanie ręcznych narzędzi pneumatycznych),
- 4) w warunkach nadmiernego obciążenia wysiłkiem fizycznym co najmniej 2000 kcal dla mężczyzn

i 1200 kcal dla kobiet na zmianę roboczą lub wymagające wymuszonej pozycji ciała,

5) w warunkach narażenia na hałas,

6) przy wywozie nieczystości i oczyszczaniu szamba.

3. Do trzeciego stopnia szkodliwości dla zdrowia lub szczególnej uciążliwości zalicza się prace wykonywane:

1) w warunkach narażenia na działanie pól elektromagnetycznych wysokiej częstotliwości w zakresie od 0,1 do 300 000 MHz w strefie zagrożenia,

2) w warunkach narażenia na działanie benzydyny, alfa- i beta-naftyloaminy, chlorku winylu, azbestu oraz innych czynników o analogicznym jak te substancje działaniu, o ile zostanie to uznane przez instytut medycyny pracy.

4. Do prac szczególnie niebezpiecznych zalicza się prace:

1) przy konserwacji i naprawie urządzeń elektroenergetycznych znajdujących się pod napięciem powyżej 220 V, wykonywane zgodnie z przepisami o bezpieczeństwie pracy w energetyce,

2) związane z magazynowaniem, transportem i stosowaniem materiałów łatwo palnych i żrących,

3) na wysokości ponad 2 m i w wykopach o głębokości poniżej 2 m od poziomu terenu, uznane za niebezpieczne w przepisach o bezpieczeństwie i higienie pracy,

4) wewnątrz zbiorników, aparatów, kanałów, studni itp., których wykonywanie wymaga specjalnego zezwolenia.

5. Prace określone w ust. 1 pkt 4 i 5 oraz ust. 2 pkt 3 i 5 uważa się za wykonywane w warunkach szkodliwych dla zdrowia uzasadniających przyznanie dodatku, jeżeli w środowisku pracy są przekroczone najwyższe dopuszczalne stężenia i natężenia czynników szkodliwych dla zdrowia, określone w odrębnych przepisach lub innych obowiązujących normach higieniczno-sanitarnych.

6. Pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia, o których mowa w ust. 5, dokonują placówki uprawnione do tego rodzaju badań na podstawie odrębnych przepisów.

7. Dodatek przysługuje skazanym wykonującym prace, o których mowa w ust. 1, 2, 3 pkt 2 oraz ust. 4, przez co najmniej 80 godzin w miesiącu, natomiast skazanym wykonującym prace wymienione w ust. 3 pkt 1 — przez połowę dopuszczalnego czasu przebywania w strefie zagrożenia.

8. Skazanemu wykonującemu w danym miesiącu prace o różnym stopniu szkodliwości dla zdrowia lub uciążliwości przysługuje jeden dodatek według najwyższego stopnia szkodliwości lub uciążliwości.

9. Wysokość dodatku ustala dyrektor zakładu karnego.